

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSEGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre . . . . . 6 korona
Félévre . . . . . 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:
SZILASSY ZOLTÁN
az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 26. szám. (Köztelék).

A szabadság ünnepén.

Az egyetemi ifjúság a Petőfi-szobornál március 15-én.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minöket 30 év óta

MAUTHNER ÖDÖN császár és királyi udvari szállító
magkereskedésében k a p a t. <<

A szabadság napja.

— Március 15. —

Március idusa, a szabadságot lehelő tavasz fuvalmának ideje van-e most vagy pedig a lelkekre jég, a karokra vasbilincseket rakó szabadság sötét éjszakája? A tavaszi napsugár még alig törte át melegével a levegőt, az anyaföld méhéből március elején a csonttá fagyott réteg még fel nem engedett, de azért a polgári szabadságok ellen elkövetni készülő merényletek idején is érezzük, hogy tavasz van, az a tavasz, mely egykor kisugározta az egykor leigázott Róma szabadságát s mely kizsendítette lelkeinkből félszázad előtt nemzeti harsonánk szavát: »Talpra magyar!«

Csodálatos hónap. Mindig ebben akarják elnyomni a legszentebb jogokat s mindig ebben fakadnak a szabadság gondolatai s nyillanak ki a szabadság virágai. Ki növesztette e virágokat? Az erő, az az őserő, mely mint az öröktűz, rég időktől fogva él és ég az emberi szívnek mélyén; testvéri kapocszal, a szeretet hevével öleli át az emberiséget s szabad nemzetekké tömöríti a rabszolganépek millióit.

Nemzeti nagy idők idején, de mindig márciusban nyilatkozik meg ez az őserő. Hellász népének fénykorát ez aranyozta be. Ennek az erőnek következménye az is, hogy a török messze Ázsiából is elzarándokol még nemzeti szabadságdalosa Gül Baba sirjához és hogy a zsidók ott zokognak még ma is elvesztett nemzeti szabadságukért Jeruzsálem omladozó falai mellett. Jaj annak a népnek, aki ki akarja irtani magából ezt az őserőt. A nemzetekből az öröm, a harcok idején a lelkesedés lángját. A gyász napján a kegyelet megnyilatkozását. Amely nép ezt a szent tüzet ki hagyja aludni, kivész belőle az együvé tartozás érzése a hazafiság és a Fáraók sorsára jut, akiknek országát még a támasz gyanánt égfelé emelt gulák és piramisok sem tudták megmenteni az összeomlástól.

Ez az őserő az, amely megnyilatkozott 1848 március tizenötödikén a magyarban s amely nem hagyta elveszni az elnyomatás szomorú napjaiban s nem hagyja elpusztulni a mai súlyos időkben sem. Ez ragyogott le a hazafiak börtöneibe, könnyítette meg rabláncukat. Ez az őserő vonta glóriába vértanuink homlokát s ez parancsolja nekünk, utódoknak, hogy mi is megtegyünk most és a jövőben mindent, fajunk, nemzetünk, alkotmányos szabadságunk fentartására.

A magyar nemzet ma is nagy válság alatt áll. Népünket lázítja a sehonnai szociáldemokrácia izgatása, a földet mozgatja az idegen tőke ereje s véreinket kivándorlásba, idegen szolgásgba kergeti a nyomoruság.

Küzdelem előtt állunk tehát ismét, de most nem azzal a kardpengével kell harcolni, mely egykoron félelmesen ragyogott le a Kárpátok közül Európára, hanem azzal az összetartással, szívóssággal, szövetkezéssel, mely összetartja gazdasági erőnket s mely kiküzdí, hogy a magyar föld a magyaroké marad.

Ebben a reményben és gondolatban, a magyar szabadság egykori újjászületésének szent évfordulóján pedig emlékezzünk meg azokról, akik kiküzdtek Magyarországot függetlenségét s akik a szabadság eszméit hitünké és imádságunkká avatták azt a dalt, melynek három utolsó sora így hangzik:

*...Ha még egyszer azt üzeni,
Mindnyájunknak el kell menni.
Éljen a haza!*

ORSZÁGGYÜLÉS.

Az elmúlt héten viharos napjai voltak ismét a magyar képviselőháznak. Az obstrukció helyett jött újabb nagyobb obstrukció, melyben most már Tisza István gróf és kormánya ellen harcba száll az egész ellenzék, mintegy 160—180 képviselő. A mult *csütörtöki* tanácskozáson *Polónyi Géza* azt fejtegette, hogy a Bécsben tartott delegáció túllépte hatáskörét, mert az ország belügyeibe is beleavatkozott. *Polónyi* után *Tisza István* gróf még egyszer és utoljára kérte az obstrukciókat, hogy álljanak el a további meddő küzdelemtől. Természetesen zajos közbeszólásokkal és zajongva kísérték a miniszterelnök beszédét és *Kubik Bélával* ma is személyes ügye támadt. A miniszterelnök jellemezve az obstrukció hatását az országban, többek között azt mondta, hogy a kormány is megszokja már a törvényteleniséget.

Erre *Kubik* közbeszólt:

— Nem kell ahhoz hozzászokni, benne van az már a vérében.

A percekig tartó zaj és lárma lecsillapodása után *Tisza* gróf tovább folytatta beszédét, az obstrukció e selekedetét tatárjárásnak, örültségnek mondta s végül kijelentette, hogy ha nem térnek észre rövidesen, minden erejével össze fogja őket tiporni.

Pénteken ismét a delegáció dolgát feszegették, majd az ujoncmegajánlási javaslatnál *Nyiri Sándor* honvédelmi miniszter állott szólásra. Az aggódó hazafi elkeseredésével mutatott rá azokra a nagy veszteségekre és szenvedésekre, amelyeket az obstrukció teremtett s hogy csak megmentse az országot a nagyobb megrázkódtatásoktól, megígérte, hogyha az ujoncjavaslatot most megszavazzák, soro-

A legjobb minőségű háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb áron a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak utbaigazításért a

**„Hangya“, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez
BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. szám.**

zás után rögtön hazaeresztik a tartalékosokat és a pót-tartalékosokat. Hogyha pedig az 1904. évi ujoncokat októberig meg nem adná az országgyűlés, a most utolsó évüket szolgáló katonákat újra be kellene hívni, illetőleg benntartani.

Ezután a zárszókra került a sor, a függetlenségi pártból *Tóth János* rövid beszéddel ajánlta elfogadásra indítványát, az obstruáló csoport közül pedig ketten éltek a zárszó jogával: *Szederkényi Nándor* és *Hellebronth Géza*.

Szombaton terjesztette be gróf *Tisza István* a képviselőház tanácskozásainak szigorítására vonatkozó házszabály-módosító indítványát, melyben az foglaltatik, hogy az elnök akkor vonja el egyes képviselőtől a szót, amikor akarja. Ötven képviselő indítványára egy-egy javaslatát egyfolytában kitűzött idő alatt egy ülésen kell megszavazni. Az elnök, ha jónak látja, hát az egyes békétlenkedő képviselőket, vagy a képviselők egész csoportját is karhatalommal kiutasíthatja, a képviselőház tanácskozásaiból lett erre óriási fölkavarodás az ellenzéken. *Ugron Gábor* azt kiáltotta gróf *Tisza István* miniszterelnök felé:

— Kimutatta a foga fehérét.

Rakovszky István még erre is ráduplázott, azt harsogván:

— Ez már gázság!

Ezen az ülésen más jelentősebb dolog nem is történt.

Hétfőn a szavazások napja volt. Ezt megelőzőleg, amint az elnök bejelentette, hogy a király *Khuen-Héderváry Károlyt* nevezte ki személye körüli miniszternek, kitört a vihar.

Ugron Gábor tiltakozott, *Holló Lajos* egy indítványt is nyújtott be a kinevezés napirendre tűzése tárgyában.

A távollevő miniszterelnök helyett *Hieronymi Károly* kereskedelmi miniszter az indítvány mellőzését kérte.

Polónyi Géza a ház jogának ismerte el a napirendre tűzést. *Lengyel Zoltán* azt indítványozta, hogy amíg a bizonyos megvesztegetési ügy letárgyalva nincsen, a Ház *Khuen* kinevezését tudomásul ne vegye. *Olay Lajos*nak *Khuen* ellen irányuló személyes támadása után *Plósz Sándor* igazságügyminiszter kifejtette, hogy a kinevezést tudomásul kell venni.

Időközben az ellenzék névszerinti szavazást kért a *Holló-* és *Lengyel-féle* indítványok felett, melynek eredménye azonban mégis csak az lett, hogy a többség tudomásul vette a kinevezést.

Az elnöki előterjesztések során azután *Szilágy-megyének Rákóci hamvainak hazaszállítása* ügyében beadott kérelme idézett elő nagyobb emóciót, amelyben az ellenzék részéről *Lengyel Zoltán*, *Thaly Kálmán* és *Hock János* a kérvény sürgős elintézésére vonatkozó indítványokkal állottak elő. A többség azonban az indítványok elvetését kérte és mikor az ellenzék újból névszerinti szavazással akarta az ügyet elintézni, a szabadelvű-párt a szavazás másnapra halasztását kérte.

Már félháromra járt az idő, mikor *Rakovszky* bejelentette a néppártnak *Tisza gróf* ellen késhegyig menő harcát.

Kedden az ellenzék megállapodására megkezdődött a *szavaztató obstrukció*. Reggeltől késő délutánig szavazott a t. Ház, egyszerűen és névszerint, a technikai obstrukciónak ismeretes praktikái alapján. A jegyzőkönyvvel volt a legtöbb baj s noha *Lengyel Zoltán*nak tizenkét jegyzőkönyv-módosításából az elnök néhányat visszavetett, mégis az ülésre szánt idő derekán voltak már, mire a jegyzőkönyv hitelesítésével elkészültek. Ezután az ellenzékiek közül többen felszólalásra kértek engedelmet. Amint a jobboldal megengedte, vagy nem engedte, úgy nem engedte, vagy megengedte az ellenzék, de mindenképpen névszerint való szavazás lett mindenképpen, úgy hogy a jobboldal már zöldtet látott mérgében. Ezzel telt el az egész keddi tanácskozás.

A gazdák halálja.

Ritka eset az, hogy egy magas állású hivatalos urat hivatalának elhagyása után ünnepeljenek. Alig van erre példa nem csak hazánkban, hanem a külföldön is. Az már ugyan szokás, hogy a mig valaki a hatalom poleán ül, addig mindenki bálványozza, minden arc felé mosolyog, de a mint a magas pole-ről leszállt, feléje se néznek.

Mult vasárnap egy igen szép ünneplés a magyar gazdák halálját bizonyította be. Volt földmívelési miniszterünknek, *Darányi Ignác dr.-nak* egy díszes albumba kötve 53 gazdasági egyesület mondott köszönetet és 1700 aláírással az ország legelső gazdái biztosították a volt minisztert arról, hogy nemcsak a miniszteri székekben tisztelték, nemcsak a hatalmi poleon szerették, hanem most, mikor a vezérből közkatona lett, most is nagyrabecsülik munkáját és ünneplésre érdemesítik. Ez a ritka eset, hogy utólagosan is elismerik az érdemet a magyar gazdák, tiszteletet gerjeszt nemes gondolkodásuk iránt. A magyar földmívelők jobb sorsért küzdenek, ez a szent cél vezeti a gazdatársadalmat. *Darányi* volt minisztert is e szent célért való munkásságáért ünnepelték és hogy méltó volt az ünneplésre, azt szavaiból tudjuk meg.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület díszes székháza nagytermében gyűltek össze mult vasárnap az egyesület tagjai közel százan. *Darányit* a terembe-

ÉRTESETÉS!!

A dr. Molnár-féle vizzárós üvegborvédők helyett új, tökéletesített, nikkelezett, rézhengerből álló

BORVÉDŐKET

hozunk forgalomba, melyek nem romlékonyak s egy pillanat alatt felszerelhetők. A henger felbonthatatlanul lezárva el van látva a védőanyaggal. — Ára csomagolással darabonként 6 korona.

— Kizárólagos elárúsítás a —

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám.

léptekor megéljeneztek. A diszes albumot *Dessewffy Aurél* gróf, mint az egyesület elnöke szép beszéd kíséretében nyújtotta át az ünnepeltnek.

Darányi volt miniszter meghatottan válaszolt a *Dessewffy* gróf beszédére. Beszédéből a következő részt ide tesszük, mint igen jellemző adatot:

„És ha már Nagyméltóságod kegyes volt szociális működésekre is utalni, legyen szabad ezen rám nézve ünnepélyes percben hangsúlyoznom azt, hogy a magyar gazdátársadalom működésére tán e részben lesz a legközelebbi jövőben a legnagyobb szükség. A kisgazdát, ideértve a munkást is, igyekezzünk magunkhoz kapcsolni. (Igaz! Ugy van!) Valamint hajdan a magyar nemesség volt az, amely a jobbagyságot magával egyenlővé tette és magához emelte. (Igaz! Ugy van!) azonképpen a mi kötelességünk is az, hogy a szegény embert el ne hagyjuk, a kisember ügyét felkaroljuk, hogy az gondolkodásban, érzésben velünk egy legyen. (Ugy van!) Valamint a növényélet a fénytől és melegtől fejlődik, azonképpen azt hiszem, hogy ezen a téren a felvilágosodás a gazdasági ismeretek népszerű terjesztésének fényével egyfelől, másfelől az emberszeretet melegével, mely minden akciót kell, hogy áthasson. Nagyméltóságod vezetése alatt nagy sikereket fogunk elérni. (Igaz! Ugy van!)

Ami pedig az én csekély személyemet illeti, legyen meggyőződve Nagyméltóságod arról, hogy én egyébre nem gondolok, egyebet nem keresek, minthogy önzetlenül szolgáljam a magyar mezőgazdaság ügyét, legyen arról meggyőződve Nagyméltóságod, hogy én egyebet nem kérek, mint egyszerű munkahelyet a Nagyméltóságod vezetése alatt álló magyar gazdátársadalmi tevékenységben. (Hosszantartó lelkes éljenzés és taps.) Én azt hiszem, hogy ezen minőségben is tehetek szolgálatot az országnak és gazdátársaimnak. A szerepkör változik, amelyben működni fogok, megengedem, hogy kisebb a hatáskör, de nagy a cél, amely előttünk áll ugyanaz és az én kötelességérzetem a régi marad. (Zajos éljenzés.) Nagyméltóságú elmök ur! Mélyen tisztelt uraim! Hálásan veszem át ezen emléket önöktől, ezen emlék engem nemcsak közös küzdelmeinkre, közös törekvéseinkre fog emlékeztetni, de arra is, hogy önöknek és a magyar gazdátársadalomnak mennyivel tartozom. Bár adna az Isten erőt és időt, hogy önökkel együtt dolgozva, tartozásomat báresak részben is leróhassam.“ (Hosszantartó éljenzés és taps.)

A beszéd után meleg kézzsoritással is köszönetét nyilvánította *Darányi* dr. a szép ünnepeért, melyhez hasonlóan még magyar miniszter miniszter-sége után nem részesült.

Orosz-japán háború.

A héten érdekes hírek érkeztek Kelet-Ázsiából a harcétről, melyeket a következő sorrendben adunk:

Wladivosztk bombázása.

Még az elmúlt héten adtunk hírt arról, hogy Wladivosztk kikötővárost és tengeri várerődöt körülzárták. E hét elején hirtelen megjelent a tengeren a japán hajóhad és a nyílt tengerről egy óráig

bombázta kilenc japán csatahajó a várost és az erődöt. A hét kilométernyi távolság miatt az erőd-ből nem viszonozták az ágyuzást. Különben is azt jelentik az orosz részről, hogy a bombázás nem tett kárt sem a városban, sem az erődben.

Cselvetés az ágyuzással.

Azt kérdezheti a gondolkodó ember, hogy ugyan miért bombázták a japánok Wladivosztkot, ha semmi eredményt nem értek el, még csak ágyuzó választ sem kaptak? Ez így ostobaságnak tetszik, de ha a dolog másik oldalát is tekintjük, az egy-órai bombázás közel kétszáz ezer koronába került bár, de mégsem esett kárba, mert az ágyuzással a muszkaerőd tizenhétezer katonája figyelmét odakötötték és az alatt a közeli tengeröbölben partra szállhattak a japán tengerhajókon a japán csapatok. Drága, de biztos eselvetés volt a japánoktól és sikerült.

Hírek Port-Arturról.

A Sárgatenger felől kevés hír jött. A japán hajóhad nem mutatkozott Port-Artur, orosz tengeri erőd és kikötő előtt. A meggyöngült orosz csatahajók pedig nem merészkednek a nyílt tengerre kimenni. Tartanak a Togó japán tengeri fővezér leselkedésétől.

Egyéb hírek a harcétről.

Közbe pedig hír jött arról, hogy a japánok ujjában nemcsak a koreai partokon, hanem a muszkák által megszállott Mandzsuriában is nagy csapatokat raknak partra. Ez ismét a háború egyik érdekes eseménye. A japánok gyors előnyomulását esedélva nézi a világ. Az oroszok, amiként megirtuk előző számunkban is, a főhadiszállást Port-Arturból Karbinba tették át, tehát 900 kilométernyire vitték vissza.

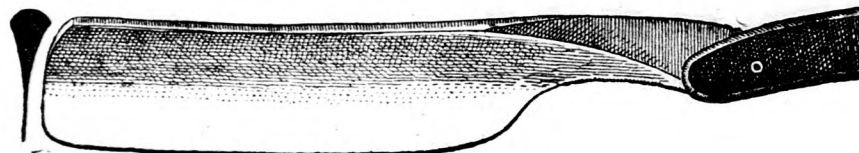
Ez a visszavonulás teljesen érthető, ha a japánok gyors mozgósítását nézzük.

Miért késik a szárazföldi harc?

A szárazföldi harcétér még csak mozgalmas, de nem háborús, mivel alig lóttek egymásra az oroszok és japánok. Ennek a tartózkodásnak az oka az, hogy sem a japán, sem az orosz hadsereg kellő számban felvonulni nem képes. Nem képesek pedig az időjárás miatt, mert Mandzsuriában, észak felé 30—40 fokos hidegben nem igen hevülnek harcra az ellenfelek. Örvidenek, hogy élnek. Lent Kóreában és a Mandzsuriország déli részein még csak enyhébb az idő, de harcolásra igen kemény. Az orosz hadsereg jobban állja a hideget, ezért vonult északra, az örökös jég hazája felé, míg összeszedi teljes haderejét. Azonban a japánok aligha engednek erre időt.

A muszka cár békét akar.

Szentpétervárról érkezik az a hír, hogy a muszka cár abban akarja hagyni a kezdésnél álló háborút

Ujdonság borotvákban!

Melyek nagy feltűnést keltenek kiténő minőségük és olcsó áraik folytán. Elismeri és bizonyítja sok számos köszönőlevél is. — Minden meg nem felelő ki lesz cserélve és egy minden kockázatát ki van zárva és a siker biztos. Tessék egy próbamegrendelést tenni. A borotvák árai: »Angol« borotva darabja 1 frt 20 kr., Transzvali borotva darabja 1 frt 50 kr., »Páratlan« borotva darabja 2 frt 50 kr. **Csinos borotvatartó ingyen.**

Megrendelési cím: **WINKLER és GRAUER, Első magyar borotva szétküldési telep Kőbánya 48.**

és a hágai nemzetközi békebiróság ítéletét akarja elfogadni, hogy az döntsön Oroszország és Japánország ügyében. Ez a hír amennyire érdekes, még megerősítésre vár, de van benne következetesség, ha tudjuk, hogy éppen az orosz cár volt mindeddig a béke apostola és ő kezdeményezte a nemzetközi békebiróságot is, amelynek most aláveti magát és döntését elfogadja.

A fiumei hajók ellátása.

Hare foly, még pedig állandó hare a magyar mezőgazdasági termények értékesítése körül. Mert mit ér az, ha természetünk sokat és jót, de piacról nem gondoskodunk. A gazda boldogulása attól függ, ha áruját biztos helyen és jól eladja. Ezért újabb mozgalmat indított a fiumei hajók magyar mezőgazdasági termékkel való ellátása érdekében az Országos Magyar Gazdasági Egyesület.

A fiumei kereskedelmi és iparkamara állást foglalt az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által tervbe vett hajóellátó részvénytársaság létesítése ellen.

A fiumei kereskedelmi és iparkamara ezirányú felszólalásával szemben Forster Géza az O. M. G. E.

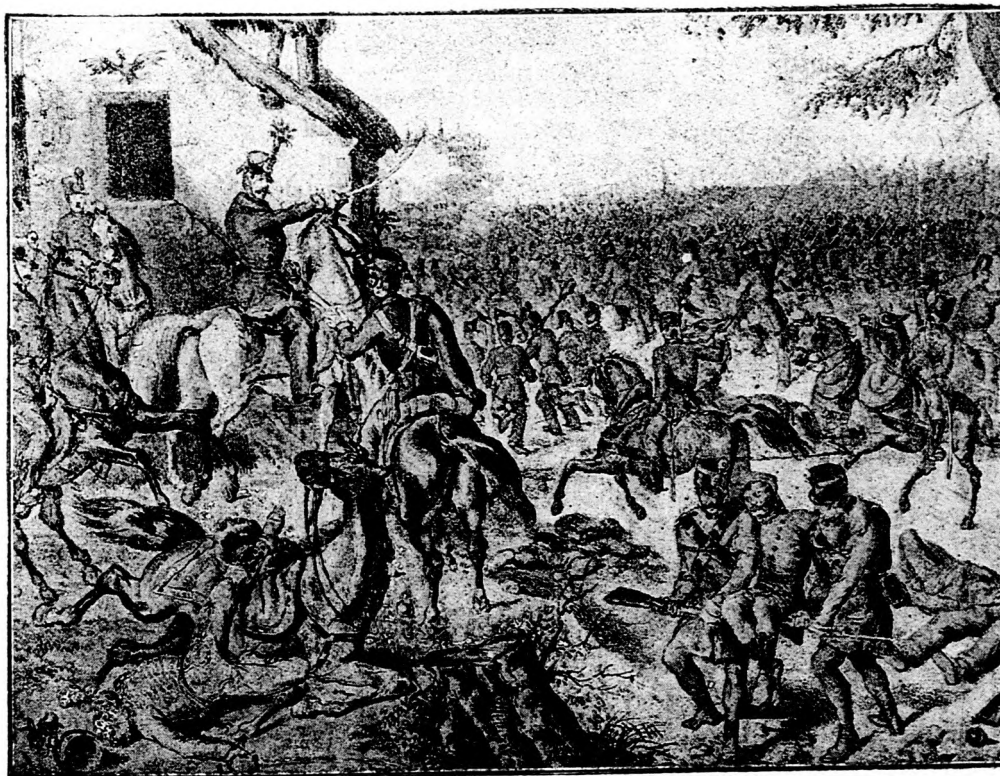
igazgatója a következőket jelentette: Az O. M. G. E. tervbe vette egy vállalat alakítását, amely a kívándorlási hajókat élelemmel ellátja s a fiumei piac utján a magyar élelmiszereket exportálja; ez irányban tárgyalt is a fiumei érdekeltséggel s őket is beleöhajtotta vonni ezen mozgalomba, de kevés sikerrel, mert amint a kamara állásfoglalásából látszik, a fiumei kereskedők sérelmet látnak az új vállalatban.

Az OMGE. ezen vállalkozásához sem szubvenciót, sem egyéb kedvezményeket nem kért. Ha a magyar gazdák a magyar kikötőből induló hajók ellátásánál magyar élelmiszerek felhasználását kívánják, ez úgy hisszük csak jogos kívánságuk, mert a fiumei kereskedők eddig csak osztrák származású élelmiszerekkel látták el úgy Fiumét, mint a hajókat.

A mozgalom élén a magyar gazdatársadalom legjobb vezeterei állanak és így bizton remélhetjük, hogy a magyar kikötőből induló hajókat magyar élelmiszerekkel látjuk el s ezáltal a jóhírnévnek örvendő magyar termékek újabb piacot találnak, mert ha egyszer a nagy angol hajóstársaság meggyőződik a magyar liszt és hus kitűnőségéről, bizonyynyal ezt veszi a többi hajókra is.

Kossuth Lajos imája a kápolnai elesettek felett.

A szolnoki csata.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

A szövetkezeti jutalomdíjak. Ismeretes olvasóink előtt, hogy a Magyar Gazdaszövetség elnöke, Károlyi Sándor gróf ur olyan egyének részére, akik szövetkezeti téren kiváló érdemeket szereztek öt éven keresztül, öt darab 100 koronás jutalomdíjat tűzött ki. Ezen jutalmak az idén is kiosztásra kerülnek. Fölbíjuk ennél fogva a szövetkezetek és gazdakörök vezetőit, hogy körükből érdemes férfiakat a kitüntetésre ajánlani sziveskedjenek.

Az állatbiztosító szövetkezet.

A Magyar Kölesönös Allatbiztosító Társaság most számol be mult évi működéséről. Közöljük ennek a beszámolónak adatait. Örömmel látjuk, hogy a szövetkezet a mult évben már nem dolgozott veszteségre. Jelentőségteljes dolog ez főleg az előtt, aki ismeri azt a közönyt, a mivel a magyar nép az állatbiztosítás eszméjével szemben eddig viseltetett.

Ez a jobb sorsra érdemes szövetkezet eddig küzdött a nemtörődömséggel. Hihetőleg ez az állapot meg fog ezentul változni, a következő évek méltán megérdemelt sikereket teremtenek az Allatbiztosító Társaság részére.

A beszámoló főbb adatai a következők:

A szövetkezetnél a lefolyt évben 3910 lovat és szarvasmarhát biztosítottak be 949,888 koronára. Az összes biztosított állatok száma 33,212, a biztosított érték pedig 9.336.333 korona. Az állatbiztosítás eszméje a legnépszerűbb Pest, Trencsén, Bereg, Liptó és Krassó-Szörény vármegyékben. A földmivelésügyi kormány a szövetkezetet hathatós erkölcsi támogatásban részesítette, ennek köszönhető jórészt, hogy ma már a szövetkezet prosperálni tud; a tiszta nyereség 1243 kor. 84 fillér, amit az előző évek veszteségeinek csökkentésére fordítanak.

Zsidók és a szövetkezés. A londoni zsidó szövetkezetek dolga kezd mind érdekesebb lenni. A Co-operative News legutolsó számában Rubenstein Izsák, a szövetkezet titkára hálálkodik azért a jóakaratóért, amelylyel vállalkozásukat a keresztény szövetkezők fogadták.

E levélben vannak olyan részek, amelyek igazán megérdemlik a figyelmet. Azt mondja nevezetesen, hogy munkájuk célja London keleti részében lakó szegény hitsorsosaik lelkébe a szövetkezeti mozgalom önzetlen céljait belécsépegtetni és megszerezni a velejáró előnyöket. Ez nem lesz könnyű, de el vannak határozva, hogy mindent megtesznek és addig ütik a vasat, míg a szövetkezés eleven erővé lesz London keleti részében is. Kedvező tapasztalat reájuk nézve a többi szövetkezetek támogatása, amelyből látszik, hogy ezek tagjai önzés és dicsőségvágy nélkül dolgoznak az ő társaik javán és boldogulásán akkor, midőn reátérítik őket a magukon segítség utjaira. Azon igyekszünk, folytatja tovább, hogy a szó minden értelmében szövetkezőkké fejlődjünk. De nem annyira azért fogunk dolgozni, hogy nagy osztalékokat adjunk, hanem hogy neveljük önmagunkat és ivadékaikat. Hogy segítsünk azokon, akik képtelenek magukon segíteni és érezzék, hogy mégis van az életben valami, ami érdemessé teszi, hogy éljünk.

Egy igazi pap. Szikszay András ibrányi ev. ref. lelkészről van szó, akinek a felsőtiszai vármegyei hitelszövetkezeti szövetségének közgyűlésén, Perbenyiken elmondott nagyhatású beszédét a Magyar Gazdák Szemléjében s külön füzetben is kiadtuk. A népnek igazi atyja ő, aki saját szavai szerint egy óráig sem viselne palástot, ha nem lenne kész magát egészen a mások szolgálatára szentelni. Tudatában annak, hogy az éhezőknek hiába ígérjük a tulvilág minden boldogságát, mert a nyomorgónak lelke fölemelkedni képtelen, papi hivatását nemcsak egyházi kötelességeinek teljesítésében véli betölteni, hanem önzetlenül azon fáradozik, hogy a szabolesmegyei kis falu lakóinak életét anyagilag is könnyebbé tegye. E végből megalakította a hitelszövetkezetet, amely a becsületes kisgazdának módot nyújt arra, hogy családjának békés otthont építsen vagy gazdaságát egypár lóval vagy egy tehénnel, néhány hizóval gyarapítsa. Mikor 1892-ben elfoglalta Ibrányban hivatalát, a templom, az iskola a tanítólak, a magtár és melléképületek romhoz voltak hasonlóak, a nép szegényes elhagyatottságában bizalmatlanná, gyanakodóvá lett. Ma a falusi gazdák 580 hold legelőt és szántóföldet vásároltak s parcelláztak föl maguk közt s ujabban egy 104 holdas birtokra alkuszának. A tanítás három tanteremben folyik s a faluban gazdasági ismétlőiskola is van. A kiseddővő fölállításán most fáradoznak. A falu képe megváltozott. Rend, jólét és megelégedés mindenütt. A szövetkezeti eszme erkölcsileg is átalakította a népet. A gazdák egymást buzdítják: »Napi 20 fillért ne pálinkára, de üzletreszbe fizess; munkádban is többre mégy. vagyont is gyűjtesz, tisztességed is megnövekszik.« Saját magukon segítve, nő bizalmuk önerejükben s a jobb jövőben, amelyet becsületes törekvésél készítenek elő. Ragaszkodásuk ahhoz, aki meggyökerezett köztük a szövetkezeti eszmét, határtalan, mert tudják, hogy az adta kezükbe a boldogulás eszközt. Adja Isten, hogy hazánkban mennél többen legyenek Szikszay András követői.

Élelmi szerek értékesítését
eszközlük az előírt 0/o
mellett. Fejvilágosítást és
csomagolási utasítást ingyen
nyújt tagok és nem tagoknak.

Azonnali készpénz-
elzárolás.

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ
SZÖVETKEZETE
HATÓSÁGI KÖZVETÍTŐ
Budapest Székesfőváros Központi Vásárcsarnokában.
SÜRGÖNYCZIM: AURORA—BUDAPEST.

Értékesítésre elfogad: ▽
Husneműket, füstölt
húst, vadakat, szárnyasok-
kat — élő és leölt állapot-
ban, tojást, vaját, halat,
burgonyát, káposztát, zöldség-
félét, gyümölcsöt stb

• TÖRVÉNYKEZÉS •

Egy pofon. Nem a kaszárnyában s nem is a koreszában esattant el ez a végzetes pofon. Egy tiszamenti községben történt a nevezetes eset, a mult esztendő vége felé. A főszolgabíró vendégségbe ment az orvoshoz, s mivel az utja nagyon rövid volt, hát gyalog indult neki. Koromsötétség volt az elhagyott falusi utcán s a sötétség veszedelmét növelte a nagy sár, a mely elnyeléssel fenyegette azt, a ki a gyalogjárón végig rakott padlórol letért. Egy helyen szembe került a főszolgabíróval valaki.

— Térjen ki! — mondta a főszolgabíró.

— Térjen ki az ur! — felelte a másik.

A főszolgabíró nem szólt többet, hanem teljes erejével arezulütötte az ellenkező embert, azután tovább ment, mint a ki jól végezte a dolgát. Másnap délelőtt beállit az új boltos a főszolgabíróhoz és elpanaszolja, hogy valaki arezulütötte az este, de nem tudja kicsoda.

— Talán a másik boltos, aki ellensége, vélte a főszolgabíró.

— Nem tudom.

A főszolgabíró becsitálta a másik boltost.

— Maga az este fölpofozta ezt az embert.

— En? Ki sem mozdultam a szobából egész este.

— Azt elhiszi, aki akarja, én nem. Maga volt, más nem lehetett.

A szegény ember hiába ellenkezett, a főszolgabíró kimondta rá, hogy ő bűnös, hát ő volt az. S elítélte. Az elítelt ember nem szólt többet, nem akarta a mindenható főszolgabíró magára haragítani, de segítségére volt az arezulütött ember. Emlékezett rá, hogy az a hang, amely kitérésre szólította, a főszolgabíróé, s megtalálta a czimeres követ is, a közben megfagyott sárban, azt a követ, a melyről aztán kiszült, hogy a főszolgabíró gyűrűjéből esett ki. Így jutott az ügy a vármegye elé, amely a főszolgabíró fölfüggesztette, mivel tudva elítelt valakit olyasmíért, a mit ő maga követett el.

A mostoha. Viczián Mihály bényei gazdának meghalt a felesége. A gazdának nem tetszett az özvegy sor, másodszer is megnősült, özvegy asszonyt vett feleségül: Veszteg Zsuzsannát. Viczián fia nem tudott megférti a mostohával, a minek az lett a következménye, hogy ifjabb Viczián Mihályt az apja beadta a fővárosba pékimasnak. A gyereket nagyon bántotta a dolog. Bosszút forralt, egy napon otthon termett s revolverrel rálőtt a mostohaanyjára s mostohatestvérére: Szluha Zsuzsannára. A pestvidéki törvényszék esküdtbírósa héthónapi börtönre ítélte a lövöldöző gyereket.

• MI UJSÁG? •

A király kétezredik zergéje. Bécsből jelentik, hogy a bécsi udvari mütömöntézet minap szállította az udvarnak a király által elejtett kétezredik zergét, melyet az uralkodó 1903. évi november 18-án lőtt a ramzau erdősegekben.

József Ágost főherceg fiának magyar tanítója. József Ágost főherceg magyar tanítót szerződötetett kilenc esztendő fia, József Ferenc mellé. A kis főherceg tanítója Farkas József fővárosi iskolaigazgató, aki a legutóbbi két évben Széll Kálmán unokáinak volt a nevelője. József Ferenc főherceg különben már most is elég jól beszél magyarul. Farkas igazgató az elemi tárgyak tanításával van megbizva, míg a vallás-oktatásban Pokorny E. gimnáziumi hittanár, a német nyelvben pedig Katona Lajos főgimnáziumi tanár részesíti a főherceget.

Megbüntetett borpancsoló. Szegeden a kihágási bíróság ítéletet hozott Ottványi József gazdag és tekintélyes polgár ügyében, akinél ezernyolcszáz liter hamis bort találtak. Otványit kétszáz korona pénzbírságra és tizenöt napi pénzzel meg nem váltható elzárásra ítélték. Ezenkívül a borát elkobozzák, tartozik az ítéletet a saját költségén négy szegedi és két fővárosi napilapban közétetni és tartozik az összes fölmerült költséget viselni. Otványi patriarkális módon, csak vízzel, de nagyon sok vízzel hamisította a borát, melyet drága pénzen már el is adott. A pécsi borhamisító gyárosokat nem sujtották ehhez hasonló erős ítélettel. Pedig azok esupa hamis bort gyártottak és nem esupán vizet öntöttek a borba. Még a törvény igazság serpenyőjét is lehet kenni a nagyon gazdagoknak.

Kegyelem a debreceni katonáknak. A debreceni 39-ik gyalogezred néhány kiszolgált katonája tudva levően meg akarta koszoruzni az ottani szabadszobrot, de tervük kitudódott, fogságba kerültek s a hadbírósa 2—8 havi börtönnel sujtotta őket. Most Debrecenből jelentik, hogy Vogel Pál ezredparancsnok él megkegyelmezési jogával. Minap adta ki az első ezredparancsot, melyben az elítéltek közül *kettőnek megkegyelmez.* A két baka kiszabadult. Mint értesülünk, Vogel ezredes a többi hét bakának is kegyelmet ad, valószínűleg még e hónap folyamán, úgy, hogy a husvéti ünnepekre mind a kilenc baka kiszabadul. Lehet az a Pál fordulója igazi kegyelem, de inkább azt hisszük, a közelgő háboru szele vezetí osztrák tisztjeinket az emberségesebb bánásmódra.

„DERBY“ melasse baromfi abraktakarmány felülmul és pótol minden más takarmányt

tartalmaz: **melasset** (20% cukor, artalommal), **buzakorpát, tengeri darát, kendermag pogácsát, foszforsavas meszet.**

Ára 10 korona 50 kilogrammonként.

Előnyei: feltűnő gyors hizás, korai tojó képesség, kitűnő husképzés, szaporodó tollasodás, feltétlen sulyszaporulat minden más takarmányozással szemben.

Figyelmeztetés: óvakodjunk az értéktelen tőzeggel kevert és egyéb hangzatos nevek alatt forgalomba hozott takarmányoktól,

A „DERBY“ erőtakarmányok összetételeért és hirdetett emészthető tápegységeért szavatol az

ERŐTAKARMÁNYGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG IGAZGATÓSÁGA.

Gyárak: Budapest, Hatvan, Tótmegyer. Központi iroda: Budapest, IX., Üllői-ut 117. (Telefon 51—32.)

Megrendelhető: Budapest — Köztelek (IX., Üllői-ut 25.), a Baromfitenyésztők Országos Egyesületénél.

A francia forradalom kitörése.

Hamis hír a „Gazdák Biztosító Szövetkezete”-ről. Némely biztosítási szaklapban részrehajló sugalmazásból oly hír látott napvilágot, mely alaptalan is, rossz-akaratu is. Azt mondja ugyanis e hír, hogy a „Gazdák Biztosító Szövetkezete” dacára, hogy jégüzlete rendkívüli kedvezően zárult, az idén sem lesz abban a helyzetben, hogy tagjainak díjvisszatérítést adjon. — Ezzel szemben illetékes forrásból vett értesülésünk az, hogy a „Gazdák Biztosító Szövetkezete” 1903 évi üzletének feleslege 109,331 korona 72 fillérrel zárult, melynek hováfordításáról a legközelebbi közgyűlés fog határozni.

Romániai zsidó kivándorlók. Brassóból írják, hogy minden héten kétszer-háromszor kisebb-nagyobb csapat romániai zsidó kivándorló utazik keresztül

Brassó városán. A hivatalos kimutatás szerint 1903. év január 1-jétől Romániából 1560 férfi, 1827 nő és 1560 gyermek, összesen 4592 zsidó kivándorló utazott keresztül a brassói állomáson Amerika felé, hogy többnyire a báró Hirsch Mór által létesített gyarmatokon telepedjenek le. Minden átutazás alkalmával a rendőrség a kivándorlók jöveteléről előre értesítve nézve megtette.

Konstantinápolyi rendjelszédelgés. Megirtuk a török rendjelszalást, most az ítélet is megvan. Az ítélet szerint a fővádott Tahir béget életfogytiglani, a második vádlottat, Manasset pedig tíz évi fegyházbüntetéssel sújtották.

A magyar kir. államvasutak gégyarának lokomobil cséplőgép és „MILLENNIUM” aratógép gyártmányai a párisi nemzetközi kiállításon a legnagyobb kitüntetést, a GRAND PRIX-t nyerték.

A magyar királyi államvasutak gégyarának vezérügynöksége
Budapest, Váci-körút 32. szám,

ajánlja a magy. kir. államvasutak gégyarában készült 4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű gőzcséplőkészleteit, 14, 16 és 20 lóerejű compound-locomobiljait,

„MILLENNIUM” legújabb szerkezetű fűkaszaló-, marokrakó- és kévekötő aratógépeit, továbbá: „AGRÁR-DRILL” tolokerekes rendszerű sorvetőgépeit, aczélöntésű ekéfével ellátott EKEIT és egyéb mezőgazdasági eszközöket.

Tavaszi zápor.

Vas Gereben emléke. Az Országos Irodalmi szövetség a székesfehérvári Vörösmarty-Körtől támogatva május hóban nagy ünnepélyesség keretében szándékozik a tolnamegyei Fürgeden, Vas Gereben szülőhelyén, ennek emléktábláját leleplezni. Az ünnepi megnyitót Zichy Jenő gróf, az emlékbeszédet pedig Rákosi Jenő fogja elmondani. Mint értesülünk, a szomszédos vármegyék közül, valamint az irodalmi társaságokból is többen szándékoznak képviseltetni magukat egyik legnagyobb írónk emlék ünnepélyén.

A japáni kontra-admirális magyar ember. Érdekes ujságot írnak Bukarestből. A híradás szerint a a győztes japán flotta kontra-admirálisa *Neagay*, aki a japán torpedók kommandánsa, *magyar ember*. A fiatal admirális nevéhez már eddig is számos győzelem és kiváló haditett fűződik és a japán nemzet valósággal dédelgeti. *Neagay* erdélyi származású. Neve *Neagu* János és évekkal ezelőtt a magyar tengerészet szolgálatában volt.

Megfogant átok. Nagyszalontához közel a Törökös-pusztán *Szöllősi* Sára lebukott a vágató szekérről, a lovak közé esett, azok összetipták és meghalt. A szerencsétlen teremtést otthon kiterítették, de mikor a virrasztók megérkeztek, a szemfedél lobbot vetett s a holttest pár perc alatt szénné égett. Érdekes, hogy a babonás tanya-beliek azt hiszik, hogy a leányt a saját átka fogta meg. Elveszett ugyanis a minap egy *Vargyas* Tótyer nevű kupec pénze s a leány, mikor rajta keresték a pénzt, így kiáltott fel:

— Égjen el a haló porában, aki ellopta.
A halott holmija közt megtalálták a pénzt.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a **NICHOLSON** gépgyár gazdasági
géposztályának —
vezérügynöksége.

GŐZCSÉPLŐ-KÉSZLETEK

elsőrangú magyar gyártmány.

Gőzmozgonyok, minden nagyságban, nagyobitott tüszekrényvel.

Úti-mozgonyok, legujabb szerkezetben, kiváló nagy erő kifejtési képességgel.

Cséplőgépek, legujabb szerkezetben hosszabbított szalmarázókkal és szabadalmazott utánrázóval.

☛ Gazdasági gépgyártás csakis
☛ **ELSŐRANGU** kivitelben. ☛

Vetőgépek hegyes és sík talajhoz.

„Nemzeti“ tolórendszerű vetőgép 13, 15, 17, 19, 21, és 23 sorral,

UJ! Magyar gyártmányban UJ!

GLÓRIA párossoru vetőgép 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24 soros 3¹/₂ - 4 - 4¹/₂“ sortávolságban.

☛ Gőzcséplőkészletekre csereüzletek köttetnek. ☛

Rövidített levélczim:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.

Sürgőnyezim: „AGRARIA“ Budapest.

GAZDASÁGI DOLGOK

Mi az oka a gyümölcsfák kistermésének?

Földmívelési kormányunk évek óta megtesz mindent, hogy az ország gyümölcsfa-állományát megszaportítsa s annyi gyümölcsfa-állományt hozzon létre, amelyből valóban tényleg kiültetve, hogy csak azok termését kell fokozni és biztosítani, hogy gyümölcstermelésünk jövedelmezővé váljék. Ezt azonban az eddig szokásos trágyázási eljárásunkkal elérni nem fogjuk, mert e tekintetben rendszeres eljárásunk nincs, amennyiben gyümölcsfáinkat trágyázni nem szoktuk, pedig semmiből azok sem adhatnak semmit, s ha egyszer kiélték a talajt, amelybe bele vannak ültetve, többé gyümölcsöt teremni nem fognak. Nem trágyázza pedig a mi gazdaközönsegiünk a gyümölcsfákat azért, mert komposzt készíttéssel nem szeret foglalkozni, az istállótrágyát pedig sajnálják a gyümölcsöstől, de leg-többnyire nem is rendelkeznek elegendő mennyiséggel. Külföldön is ez az oka annak, hogy a gyümölcsösök trágyázására mindég kiterjedtebben kezdik a műtrágyákat használni, amely eljárás igen célszerűnek s valóban hasznosnak bizonyult.

A külföldi tapasztalatok szerint legcélszerűbb a műtrágyát a gyümölcsös egész talajára kiszórni, aláásni s a talajon valamely kerti növényt vagy burgonyát termesztetni. Az ilyen közöttek termesztésnek az az előnye, hogy a talaj eke, kapa vagy ásó segélyével ismételtlen meglazítottatik, az esővíz, napsugár, fagy jobban behatol, mire a fák valósággal felujulnak s rendkívül bőtermésnek indulnak. Ezen esetben természetesen tartalmasabban kell trágyázni, hogy a közöttek növény mellett a fának is elegendő tápláló anyag jusson, amit egyedül istállótrágya alkalmazásával érhetünk el.

A gyümölcsfák műtrágyázásával különösen Németországban értek el rendkívül kedvező eredményeket. Legutóbb Wagner közölte erre vonatkozólag kísérleti eredményeit. 11 éves meggyfát trágyázta 2800 gramm kainittal, 1512 gr. szuperfoszfáttal és 665 gr. salétrommal. A trágyázott fák teremtek darabonként 7.30 kg. meggyet, a trágyázatlanokkal szemben, melyek 2.9 kgot termettek. 22 éves renet-almafát trágyázta 500 gramm klórkálicsal, 1030 gramm szuperfoszfáttal és 900 gramm kainittal; a trágyázottak termésátlaga volt 1262 kg. alma, a nem trágyázottaké 343 kg. Kaszeli almafát trágyázta 1050 kg. gramm klórkáliummal, 2275 gramm szuperfoszfáttal és 1365 gramm chilisalétrommal. A trágyázott fák adtak darabonként 5050 kg. almát, a nem trágyázottak 1365 kgot.

Ez adatok tehát kézzelfoghatóvá teszik, hogy a műtrágyák segélyével egyszerűen, olcsón óriási módon lehet a gyümölcsfák termését fokozni, ami nagyon is indokoltá tenné, hogy gyümölcsöseinkben a műtrágyaféléket az eddiginél kiterjedtebben alkalmazzuk.

A borjuk neveléséről.

A borju fölnevelésében a hazánkbeli szokások szerfölött eltérők, a szerint, hogy milyen fajta teheneket tartanak. A legegyszerűbb, a legtermészetesebb és legalább a borju fejlődésében legeredményesebb nagyobb uradalmaink gulyatenyésztete, ahol a tehén a nyílt félszer alatt elli borját, ettől kezdve csak a borju szopja ki a tehén összes tejét (ámbátor, hogy kerül abból valamelyes rész a gulyások

kezére is) és a januártól—áprilisig leellett borjak, októberben, vagyis akkor választatnak le, amidőn a jószág beteleltetésre kerül. Az ilyen gulyabeli borjak rendszerint erősen kifejtett jószágok, de ugyanesak jól tartani, abrakolni kell azokat, hogy az első teletetés folyamán le ne romoljanak. Az ilyen borjunevelés azonban nagyon is drága és sehogysem a kisgazdának való.

E borjunevelési rendszernek torz utánzata az alföldön divó azon általános szokás, hogy a tavaszkor leellett tehént, ugyanesak a beteleltetésig — sőt azontul is — egész leapasztásig szopja a borja, de hogy tejhasznot is lássanak a tehéntől, a borjut kötelénel fogva tartva eresztik a tehén alá és míg egyik oldalról a borju zöcsköl az anyját, másik oldalról a gazdasszony feji. Az ilyen borju persze kevés tejet kap, de mert szopik, a takarmányt és az abrakot is immel-ámmal eszi, ha ugyan kap abrakot. Mivel pedig a borju az anyjával együtt a legelőre jár, palókat — szöges szíjat — kötnek az orrára, hogy a legelőn az anyját ki ne szophassa. A palókás borju aztán alaposan megkinozza az anyját, sőt ha a palóka leesszik, alaposan ki is szopja azt. Az eredmény rossz borju, kevés tejhozam és elesigázott tehén.

Pedig a borjunevelés ilyenén módja általános a magyar Alföldön. Mentségre azt hozzák föl, hogy a tehén másként nem adja le a tejét. Ez azonban előítélet; mert bár igaz, hogy amelyik tehén néhány borjut így fölnevelt, azt csak borjával együtt lehet kifejni, de az előhasi fehér üszőt, az első borjutól szép szerivel el lehet választani, csakhogy éppen érteni kell hozzá és fáradozni egy kicsikét. Persze kívánatos, hogy a borju apránkint választassék el és hogy elválasztás után pár hétig ne járjon az anyjával a legelőre. No de erről a következőkben.

A belterjesebb kezeléssé nyugati fajta tehenészetekben a borjut csak kivételesen hagyják 5—6 hónapig az anyja alatt; akkor t. i., ha rendkívül értékes tenyészállatot akarnak nevelni. Képünk egy ilyen herefordi tehenet ábrázol 8 hónapos borjával, mely a tavalyi londoni tenyészállat kiállításán volt bemutatva. Szép egy állat és ha a leválasztott borjut 3—500 koronáért megvásárolják, vagy pedig a saját tenyésztés javítására használják föl, esetleg ki is fizetheti magát. De mindenesetre luxus, mert hasonló szép borjut 2—3 havi szoptatás után is lehet nevelni és mert a haszonra dolgozó tenyésztő és tehéntartó gazda ilyen tenyésztési eljárást nem is követhet.

A tehéntartó gazda, ha már egyáltalában borjuneveléssel foglalkozik, a borjut jobbra csak saját állományának pótlására neveli: a főüzleti cél mindenestre a tejtermelés fokozása. És ez helyesen van így. A borju ugyanis csak 8—10 hetes koráig értékesíti előnyösen a kiszoptott tejet. Azontul már abrakon és más takarmányon jóval olesóbban nevelhetjük már az esetben is, ha a tej literjét 10 fillérrel értékesíthetjük és azonkívül a tehén sem esigázódik le a nyira, tejhozama jóval nagyobb lesz, ha minél rövidebb ideig szoptatjuk a borjut.

A tejhaszonra dolgozó gazdák tehát már régóta

Herefordi tehén 8 hónapos borjával.

mellőzik a teljes kiszoptatást és különböző borjufölnevelési módszereket alkalmaznak. Ezek a 8—10 heti szoptatás, a mesterséges itatás és dajkatehenek tartásának rendszerei. Mindezekről külön-külön fogunk megemlékezni e rovat hasábjain.

A borjak legcélszerűbb fölnevelési módozatainak megismerése ugyanis nagyon is érdekelheti a tehéntartó gazdát, amennyibe a bevásárolt üsző kerül, mert ma már oly ára van a tehénnek, hogy érdemes üszőt nevelni. De mert érdemes, azt sem árt meg tanulni, hogyan lehet a borjut aránylag jól és olesón fölnevelni. Erről pedig a következő számokban.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyáranak
vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!
EGYETEMES ACZÉLEKÉK.

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekfej.
Pánczélaczél-kormánylemezek.
Magasított aczél-ekfej.
Porvédő kerekek.
Aczél gerendely.

Csak kitámasztott nyeregkerettel biró
taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú
magyar gyártmány fel-
lülmulja még a legneve-
zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes
talajmivelőgépeket terjedelmes ismerteti és egy-
általán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes,
szakszerű és minden gazdának értékes felvilágo-
sításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Rövidített levélcím:
„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.
Sürgőnyezim: „AGRARIA“ Budapest.

• MULATTATÓ •

Március 15-én.
1904.

„Lelkem előtt lobogós dalok.”
Zabán János.

Földi királyoknak mennyei királya,
Ki annyiszor láttad a magyart esatába.
Térdre hullva kértem: tudva igazságod,
Láttál-e még oly hőst, minők a magyarok?
Ha igen, vezessél, poklon száguldok át!
Aldást kérni rájuk, ha van még oly ország.
Millió ajkról zöngve szív' fakadó éljent!
Amely napként mindig lángolóan égjen.
Egyik nemzedékről, távol nemzedékre,
Erénydús keblünkben hősi vágytól égve,
Hogy e hős harcú nép boldogságot leljen!
Ha vést zudít reá zsarnok szívü ellen.

Földi királyoknak mennyei királya,
Elhaló dalom itt egy népnek imája:
Mit gyenge szavával halkán rebeg hozzád,
Félve, elismerve hatalmad nagyságát;
Mely átjárva bensőnk, hatalmasan lobog,
Tégedet dícsérni dícsőült bajnokot!
Ki közöttünk jársz-kelsz, mint zefirlehelet,
Minden bajon által ki bizton elvezet:
Jöjj, vezesd e népet, lángérényeivel,
Fényt sugárzó karddal szíve lánghevével;
Mely mint az izzó nap esontvelőnk járja át,
Végre megalkotni az egységes hazát.

Jöjj mennyei atyánk, fényes napunk léssen;
Hol egy lánggá olvad össze száz érzelem:
Azon hősökért, kik megmentik e hazát,
Lészen lelkesültség szabad hálaadás.
Hiszen, igaz, jogos vágytól ég a keblünk;
Melytől el nem zárhat hazaszeretetünk,
Melynek hős koráról csudákat regélnek,
Barbár ellenségek, elmult ezredévek.
Ami belénk édes vágyat önt merészen,
Mely a kék magasban teljes lánggal égjen,
Földről, fel a mennybe, haza és közjó-ért,
Hős honvédekért, kik elhultak a honért.

Igen, hős bajnokok Isten közelében;
Titeket köszöntünk szabadság nevében.
Nemzeti zászlónkat fennen lobogtatva;
Vérünkkel írva rá a hajnalpir napja —
Amelyen gyermekek mint hősök haltak meg,

S amelyen ifju s agg egyaránt küzdöttek,
Akiknek mi máma halával eltelve,
Aldozzuk, szívünkben egy oltárt emelve.
Egybe forrva szívben hős szellemetekkel,
Ezt a hazát védve vérünkkel is, ha kell;
Poraitok felett újból megesküszünk,
Szabadságot enged ezért Isten nekünk!

Fel hát honfiársak, ünnepre, előre!
Egység legyen e nap erőtényezője,
Királyok királya, Isten vagyon velünk!
Ez ünnepen azért mindnyájan részt vegyünk.

Kisfalvi Ferenc.

HOGY LETT A SZÉKELYBŐL GÓBÉ?

— Regényes mese az Apaffiak idejéből. — (11)

A „Független Ujság” részére írta: Péterfy Tamás.

— És neked mivel tartozunk mindezekért? —
kérdéző a becsületes tatárvezér, aki otthonában
gazdag timár mesterember vala.

— Egy ajánló levéllel, melyet a tatárok között
mindig előmutathassak mentségemre.

A vezér az öregekkel összeült és nemsokára
röviden elkészítették a diszlevelet, mellyel Pityóka
Rózsi, mint bizalmas egyén — bejárhatta az egész
tatár tábornok bántalom nélkül. Sőt őrizetet is tartoz-
tak adni számára fél napi-járás földig.

— Ez a lovak ára! — szólt kebelébe rejtve az
írást. — Holnap a basával is aláíratom. Ott lesztek?

— Ajánlani fogunk, — igérték a tatárok.

A bérletéről kiállítások hallatszottak, s a kaba-
lákat összehajtó csatlósok hangjait hullámozva ver-
ték vissza az öreg tölgyfák vastag törzsei.

— Dologra! — biztatá őket Rózsi. — Barátság-
osan szólítsátok fel, mert megadják magokat.

— Ugy! Ugy!

— A tolmács előre menjen a vezetőhöz. Felső-
litó levelét, amit irtam, — nyujtsa át és maradjon
tisztellettelen állásban, távolabb tőle. Igen szereti a
megtisztelést a vezető uraság!

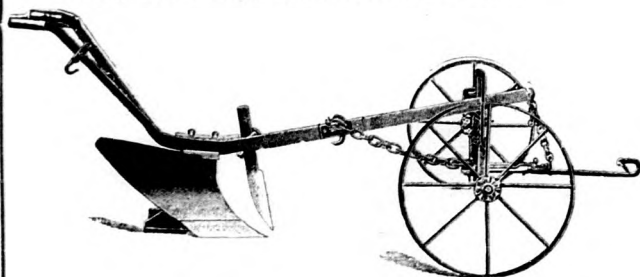
Egy pere alatt talpon voltak a tatárok és neki-
indultak a rengetegnek, hogy minden oldalról körül-
vegyék a kabalákat.

— Te nem jössz? — kérdezte a boszorkánytól
a tatár vezér.

— Elválnék most egymástól. Én itt maradok
napnyugtáig. Akkor felmegyek és eloldozom őket.

Köszöntötték egymást a viszontlátásra, s föl-
indult a tető felé a tatár vezér.

== Egyvasu egytetemes ekék ==
Két és több barázdás ekék

BÄCHER RUDOLF kizárólagos ekegyára

Magyarországi vezérképviselő **Szücs Zsigmond** Budapest, VI., Nagymező-u. 68.

Minden részükben elsőrendű acélszerkezettel a leg-
tökéletesebb szerkezettel

Tégelyacél-fejekkel, melyek eltörhetetlenségéért szavatosságot vál-
lalok. Különösen tartósnak bizonyult, háromréteges (compound)
páncél acél-lemez kormánylapokkal, melyekre a legragadósabb
föld sem tapad. Gondosan edzett, feltűnően hosszú ideig eltartó
szántóvasakkal. — Figyelemre méltó újdonság: Bacher „D”-jegyű javi-
tott szerkezetű eketaligája teljesen pormentesen csukott agyakkal
önműködő kenőszelenczével; közönséges eketaligák ellenében
ötszörös tartósságot biztosítanak. Különlegességek rétművelő-eszkö-
zökben. Boronák, kapáló- és töltőgépek, porhanyító, rögtörők.
Árjegyzéket készséggel küldök.

Fent a tisztáson pihenő Kemény Simonnak még csak eszébe sem jutottak a tatárok. Egyszerre fütty hallatszott minden oldalról, mire nagy zavar lepte meg a hajásárokat. A tatár lovak füleiket hegyezve nyeríteni kezdének, mintha az ismert füttyökre akarnának felelni. A Kemény Simon vezetésére bizott lovak ráismertek a régi gazdájuk jelére.

A levente parancsára gyorsan fölkerekedtek, hogy tovább induljanak, de mielőtt a ménest összeszednék, — minden oldalról elé özönlött a tatárság.

A tatár küldött magasra emelve fehér papírdarabját — egyenesen Kemény Simonhoz tartott. Nyíla ott pihent az oldalán. Nincs szándéka löni. A levente is nyugodtan bevárja. Atveszi a levelet, melyen össze-vissza hányt betűkkel vala írva a felszólítás:

„Add át a gulyát, mert ezer tatártól vagy körülötte.”
Ahabdi

Az aláírás törökül, a felszólítás magyarul van, hogy annál biztosabban megértse. Amint körül tekint, nincs szükség írásra. Minden oldalról nyomulnak elé a tatárok. A harera vágyó leventének elmegy minden kedve az élettől! De azért összehívja esatlóisait, hajásárjait maga mellé.

Mit ér velek?... semmit! Ezer tatár vette körül és nincs itt Rika Józsiás uram, hogy megmentse a méheivel.

A közelgő tatárok között kimagaslak távolról a vezér alakja, ki jön átvenni a lovakat. Simont a tatárok csendes magaviselete lepi meg. Miért nem üvöltöttek örömben, mint rendesen?... A esatlósok remegnek, káromkodnak félelmükben. Az egyiknek mégis bátorsága akad a veszély között.

Lőjjünk urfi! — biztatja a leventét.

— Minek? — kérdezi Kemény Simon. — Azzal csak ronthatunk a dolgon. Alkudozásra megyek! Ti maradjatok itt, de nehogy valami ostobaságot tegyetek!!

A tatár tolmáctól követve, ki a levélvivő is vala — előre futtatott a vezérhez. Száz lépésre megállott előttük s ott várta be a közelgő tatárokat, bátran szeméi közé nézett az ellenségnek.

A küldött még mind a Simon oldala mellett állott. A tatár vezér hajlongva üdvözölte ellenét.

— Megadod magad? — kérdező törökül a vezér a leventét.

— Magyarul beszélek csak! — válaszolt röviden Kemény Simon.

Ekkor a levélvivő a vezér mellé szöktet és magyarul meg kérdezi újra, amit a vezér óhajtott.

— Vezérem azt kérdezi, hogy megadod magad? — szólítja föl a tolmács rosszul törve a magyar szavakat.

— Milyen föltételekkel?...

A tolmács előadta vezérének a levente kérdését.

— Mondd meg, — szólt a vezér tolmácsnak, — hogy csak egy föltétel vagyon és azt is én szabom

meg. Fához kötözve itt maradnak, míg a lovakat elhajtatom, vagy magunkkal visszük őket is.

A tolmács előadta, s bár nehezen egyezett bele a levente, mégis végre csak a megkötözésnél állapodtak meg, de azon módosítással, hogy egyet közülök a tatár vezér magával vigyen két órai járásra, s onnan majd visszaengedje őket feloldozni.

Az alku után visszanyargalt Kemény Simon a esatlóisaihoz. Tudtokra adta sorsukat, s azok megadással nyugodtak bele, mert nem volt miben választani.

— Hej! csak bár százan volnánk! — sóhajtott fel az elébb lövésre biztató esatlós, — bizony mondom, hogy kardhegyre kerülne a dolog!...

Ha tudta volna, hogy csak százan vannak a tatárok, — bizonyosan nekivágat a levente is. Azonban az erdő sűrűjébe nem lehetett látni.

Kevés idővel később külön-külön fákhoz kötözve valának, s a tatár vezér becsületszávára ígérte, hogy a legidősebb esatlóst visszaküldi felszabadításukra. A gyönyörű ötszáz darab kabalát ott hajtották el a szemeik előtt a tatárok...

Ahogy jöttek, úgy mentek!

V. FEJEZET. „Ehejt — ahajt.”

Mikor a székely embertől azt kérdezik, hogy milyen messze van ez, vagy az a falu? nem az órajárást feleli, hogy félórányira — órányira, hanem: *ehejt van!* Egy órányira „*ehejt*”-et mond, azontul „*ahajt*”-tot. Az ahajtnak tehát megmérhetetlen, beláthatatlan távolsága is lehet a székely ember fel fogása szerint, mert neki Bukarest is csak ahajt van. Ezt a két szót megmagyarázva visszatérek a történethez.

A Pityóka Rózsi kunyhójában másnap is a padlón hevert hosszan nyulva Rika Józsa. Egyszer kopogást hall. Felébred a zajra, mikor belépett Rózsi alig lihegve fáradságtól.

— Még most is bolond vagy? — kérdező a padlóról fölemelkedő Józsat.

— Az, mert nem tudok magamról.

— Allj fel!

— Hol vagyok?...

— Pityóka Rózsinál a boszorkány-katlanban. Vagy nem tudod már, hogy meg akartál fojtani?

— En?... én?... — s dörzsölni kezdé fejét az ifju.

— Aztán nem birtál megfojtani, mert nem vala elég erőd szembeszállni, — nem velem, hanem a füsttel, melyet megmentésemre csináltam. Attól elaludtál.

— Mikor volt az? olyan régen tetszik...

— Tegnap estve ment el az eszed!

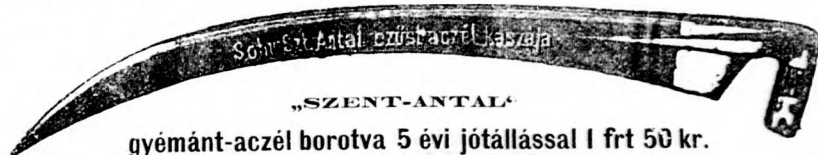
(Folyt. köv.)

A „Szent-Antal” ezüstacél-kaszagyár, melynek egyedüli és kizárólagos szétküldője és elárusítója

Sohr József, Somogy-Szill, 26. szám

a Londoni kiállításon is nagy aranyéremmel és díszoklevéllel lett kitüntetve. — 100 koronát fizet annak, ki egy más ezégtől egy „Sohr Szent-Antal” kaszát tud előmutatni. — 200 koronát fizet annak, a ki 100 drb „Sohr Szent-Antal” ezüst-acél kaszát közül 5 rosszat tud előmutatni. A ki teljesen megbízható jó kaszát akar magának beszerezni, az addig kaszát senkitől ne vásároljon és ne rendeljen, míg fenti hírneves ezégtől képes árjegyzéket nem kér, melyet az bárkinek ingyen és bérmentve küld.

Mindenki kérjen árjegyzéket egy levelező-lapon. — A téli hónapok legalkalmasabbak megrendeléseket gyűjteni. Gyűjtőknek kedvezmény. — Teljes jóállás! — 10 drb rendelésnél 1 drb ingyen! Lelkiismeretes kiszolgálás! — Több ezer köszönő-levél és utánrendelés áll az érdeklődőknek rendelkezésükre.

Képeinkhez

Kossuth imája a kápolnai elesettek felett. Egy nap alatt három helyen harcoltak a magyar honvédek 1849 ben. Ez a három hely Kápolna, Szolnok és Isaszeg. Ezen a napon Kossuth Lajos, Magyarország kormányzója is a honvéd-táborban volt és ekkor mondta azt a gyönyörű imát a kápolnai elesett honvédek felett, a melyet majdnem minden magyar ember a szobája falára akaszt, mint a hazaszeretet egyik szent ereklyéjét és a nevezetes ima fölött ott van az a kép, melyet olvasóinknak bár kis alakban, de a szabadság ünnepe alkalmával bemutatunk.

A szolnoki csata. A szabadság szellője fujdogál március közepén. Illő, hogy megemlékezzünk a magyar szabadság hőseiről, a kik vért ontottak a nemzet lételéréért. A szolnoki csata, melyet képben is bemutatunk, egyike vala a dicső napok legszebbjének. Az eke szarvától, a kasza-kapa nyelétől összeállott honvédsereg derekasan megverte az osztrák armádiát Szolnoknál. Másnap már Pestről is megszaladt az osztrák és üldözték a honvédek Bécs felé.

A francia forradalom kitörése. A szabadság szent fuvalma 1848-ban a franciáknál indult. Ugy jött át Olaszországba, azután Bécsbe és Magyarországra. Legvéresebb vala a franciák forradalma. A királyt lerántották trónjáról és meggyilkolták. A börtönöket szétrombolták és a rabokat szabadon engedték. Az uralkodó embereit lenyakazták. Valami borzalmas volt az a vérengzés, amit a szabadság dicső eszméjeért végeztek. Képünk a francia forradalom kitörését mutatja, mikor a királyt a nép elfogja és a kastélyt megrohanják. A nép milliói akarták és szabadság lett. Igaz, hogy véráldozatok árán, de a zsarnok hatalom ellen csak erős eszközökkel harcolhatott a nép. A francia forradalom eseményei megrázkódtatták akkor az öreg Európát és ez buzdította tetterre a magyar nemzetet is.

Tavaszi zápor. Bolondos, gyerekes idő a tavaszi idő. A meleg napsugár kicsalja az embereket a ligetbe, a sétára, aztán egyszer csak egygyet gondol a tavaszi idő. A nap elborul, fúj a szél, szakad a zápor és micsoda felfordulást esmál az elébb napon sütkérezők között. No, azt a kép pompásan mutatja . . .

Számrejtvény.

— Lengylen Ferenc-től. —

3, 7, 11, 14, 12.	Kecskehez hasonló vad:
5, 6, 1, 8, 9, 10.	Kisajtolva mustot ad:
19, 4, 16, 15, 11.	Az ürmérték egysége:
28, 20, 2, 25, 22, 11.	Az okos ember neve:
34, 17, 47, 40, 23, 17, 13.	Egy megszokott női név:
21, 35, 26.	Öreget hívják ilykép:
24, 29, 43, 27, 31, 37, 33, 46.	Ilyen az ki nem barát:
39, 38, 36.	Igy is hívják a hazát:
44, 42, 41.	Szavára lép a baka:
32, 48, 49, 50, 51, 1.	Gyermekeit irányítja:
21, 52, 53, 57, 11.	Ez egy eszköz vízhorhó:
45.	Egyetlen magánhangzó:
1—53.	Népdal kezdete:

A megfejtéseket legelőszérűbb levelező-lapon beküldeni.
Megfejtési határidő 1904. március hó 20.

A „Független Ujság” 9 számában közölt talány megfejtése

„Kis lak áll a nagy Duna mentében,
Oh, mi drága e lakocska nekem.”

Helyesen fejtették meg: Joó Mariska, Beke Piroška, Gelb Szeréna, Feketéné T. Nelli, Jakabos Istvánné, Balog János, Horog László, Bodó Albert, Cs. Kis Dávid, Zajzon András, Csizi János, Nagy B. Pál.

A sorshuzásnál Balog János (Jobbágyfalva) neve jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalomdj gyanánt Péterfy Tamás „Góbéságok” című kötetét küldöttük meg.

Tudomány és angol ész.

A vadak között az angol
Könyvet olvas, sétál.
Napernyőjén sok revolver
Jól megtöltve szét áll.

Mikor pedig a vadak öt
Le akarják ütni,
Egy zsinórral a sok fegyvert
Csak el kellett sütni.

Nagyot puffant a sok fegyver,
A vadak elhulltak.
Az angol újra tölt, olvas.
Még és tovább kutat.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Z. T. Nemesrév. Ügyvédünk a következő feleletet adta kérdésére. Ön református létére a katolikusok iskolamesterének konvenciójához hozzájárulni nem tartozik. Még kevésbe tartozik valamit a jég elleni harangozás címén fizetni. Az ilyen címeken való költségkivetések csak önkényesen történhetnek és azoknak megfizetését Ön nyugodt lélekkel megtagadhatja. — P. J. Eszeny. Azt bizony mi nem tudjuk, de a legközelebbi anyakönyvezető készséggel és díjtalanul megmondja. — K. I. Belvárd. Igen szívesen adnánk kérdésére választ, de sajnálatunkra nem tehetjük, mert az ottani iskolaadóra vonatkozó szabályrendeleteket nem ismerjük.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárocsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárocsarnok Ellátó szövetekezete jelentése
1904. február 27.

Budapesti központi vásárocsarnok árai.

Husneműek: marhahus 112—118 K., vidéki borjúhus 90—120 K., sertéshus 112—120 K., szalonna füstölt 130—136 K., szalonna, olvasztani való 136—140 K., hárj 140—144 K., sertészsir 136—140 K. Bárány párja 10—20 K. — **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 1.30—1.80 K., hazai sonka 1.60—2.— K.

Baromfi-félék: élő tyúk 2.—3.— K., rántani való csirke 1.60—2.— K., sütni való csirke 3.—3.20 K., kacsa, hizott 4—6.— K., lud, hizott 12.—16.— K., pulyka, hizott —.— K., páronként. Vágott hizott liba 1.20—1.30 K., vágott hizott kappan, kacsa és pulyka 1.40—1.60 K. kg.-ként.

Teavaj: (centrifugál) 2.40—2.60 K., főzővaj 1.80—2.— K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja

Zöldségfélék: Burgonya (vagonáru) sárga 380—440 K., rózsa I. 320—340 K., kifli 1000—1200 K. 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt 10.—12.— mm.-ként.

Gyümölcsfélék: szőlő —.— fillér kg.-ként. Alma, válogatott, elsőrendű áru (aranyparmen, ranett, Jonatan, Törökbalint stb.) 60.—70.— K., Körte, elsőrendű 60.—70.— K. métermázsánként.

Tojás: bácskai 76—78 K., erdélyi apróbb áru 74—76 K. adánként. (1440 drb.) Apadt —.— K., meszes: —.— K.

Budapesti piaci árak.

Szabony. (Árak métermázsánként értendőek.) *Buza* 9 — 9 05
K. Bors 6 80 K-tól —.— K-ig. *Árpa* 75 — K-tól 6 10 K-ig, jobb minőségű 6 20 K-tól 6 30 K-ig. *Zab* 5 85—6 15 K. *Tengeri* 5 50 K.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K 31—	30—	28 80	27 80	27 80	26 40	24 80	23 80	14 80	

Takarmányvásár. Réti szén: 560—640 fillér, m ha: 640—660 fillér, zsupszalma 250—280 fillér, alomszalma 220—260 fillér.

A „*Független Ujság*” szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA, országgyűlési képviselő,
a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

**A legjobb magvakat
A legnemesebb fákat
A legszebb virágokat**

A legdivatosabb csokrok és koszorukat
friss élővirágokból

a legjobb minőség szavatolása mellett szállítja

Mühle Vilmos

es. és kir. udvari szállító
mag- és virágkereskedése **Temesvárott.**

T. Cz. 5 koronán felüli megrendelések bérmentve küldetnek s ezekhez legújabb kertészeti kézikönyvem „*Mühle tanácsadója a kertmívelésben*” ingyen lesz mellékelve. Ez a leghasznosabb kézikönyv minden kertgazdának.

Nagy képletes főárjegyzék ingyen.

AGRARIA

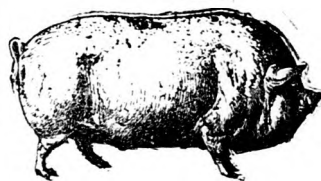
Erőtakarmány-gyár részvénytársaság, BUDAPEST, VI., Lehel-utca 8. sz.

M. kir. postatakarékpénztári clearing-forgalom. — Giro-számla a Magyar Általános Hitelbanknál. — Postatakarékpénztári cheque-számla: 11752.

Sürgőnyozim: „**ERŐ-BUDAPEST.**”

TELEFON: 33—17.

Ajánlja „Agraria” védjegyzett kitűnő minőségű, saját gyártmányu erőtakarmányát. Az áru mindig friss minőségben kapható, budapesti vasúthoz vagy hajóhoz szállítjuk 50 kilogrammos zsákokban 5 koronáért zsák nélkül, készpénzfizetés mellett.

ÚRL REZSŐ

sertésbizományos
— Budapest —
József-körut 22—24.

Sertéseket

sovány és hizott állapotban és legmagasabb napi áron értékesít.

A „*Lóhere*” védjegyű

Thomas-Salak

a legjobb és legolcsóbb
foszforsavtrágya

az összes kalászos, lóhere, takarmány és kapásnövény, kerti vetemény alá, valamint rét és legelő, főleg kemlő és szőlőkre.

Ezen thomassalak hazánkban, a legutóbbi években eszközölt trágyázási kísérletek alkalmával, kizárólag kitűnő eredményt mutatott fel.

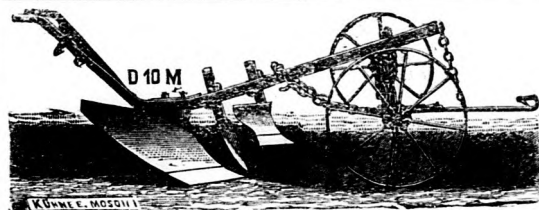
Csak a „*LÓHERE*” védjegyű thomassalak származik a csehországi Thomasművekből.

A „*Lóhere*” védjegy kezeségét nyújt az Áru föltétlen tisztasága, idegen anyagoktól való mentessége és legnagyobb mérvű oldhatósága tekintetében.

Árajánlatok, szakiratok és bármely irányban kívánt felvilágosításokkal készséggel szolgál a Csehországi Thomasművek eladási irodája, Bécs.

Vezérképviselője Magyarországon:

László Marcell BUDAPEST, VI., Terezy-körut 22. sz.

KÜHNE E. = hazánk le régibb = Mosonban
gazdasági gépgyárában

elismert gondos kivitelben készülnek:

Egy- és többvasu aczélekek, rét- és szántó föld-boronák, hengerek, mélyítő és porhanyító eszközök a tavaszi szántás helyettesítésére.

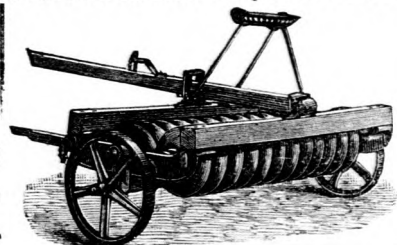
Uj amerikai rugós-fogas borona. — Hirneves, szabadalmazott, tolókereskes **Mosoni Drill** sorvetőgépek, meritőkorongos **Hungaria Drill** sorvetőgépek. Lóhereszórók. Mútrágyaszórók.

Uj! **Burgonyamivelő eszközök.** Uj!

Uj! **Francia szőlőmivelő eszközök.** Uj!

A vetőmag előkészítésére: rosták, konkolyozók, centrifugok.

Főraktár: BUDAPEST, VI. kerület, Váci-körut 57 a. szám.

— 1902. évi forgalom 28,000 bál. —

**Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét
a budapesti
gyapju-aukceziókra**

melyek minden évben **julius és szeptember**
hónapokban tartatnak meg.

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Buda-
pest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények
a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkezdményben,
valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bajelemzéseket
elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Gazdák Biztosító Szövetkezele

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám, II. em.

Alaku t 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával	400,000.— kor.
Alapítványok	1,270,000.— kor.
Tartalékok	254,972.7 kor.
Összesen	1,924,972.72 kor.
1901. évi fölösleg	90,349.— kor.
1902. évi fölösleg	59,782.26 kor.
1903. évi fölösleg	109,331.73 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére, különféle mértékek szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékokba helyeztetett.

Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Párisi világkiállítás „Grand Prix” 1900.

KWIZDA-féle korneuburgi marhatáppor

Állatorvosi diétetikai szer lovak, marhák és juhoknak. Közel ötven év óta a legtöbb istállóban használatban van étvágyhiánynál, rossz emésztésnél valamint a teheneknél a tej javítása és a tejelőképeség fokozása céljából, a lenti védjeggyel a valódi.

Egy doboz... 1 K 40 fill.

Fél „ 70 „

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Főraktár:

Kwizda Ferencz János es. és kir. osztr.-magy. kir., román és bolgár hercegi udv. szállító, kerületi gyógyszerész Korneuburgban, Bécs mellett.

A ZALATNAI kénkovand-ipar r.-t. Brassói kénsav- és műtrágyagyára ajánlja legjobb minőségű mindennemű

Műtrágyáit

a t. cz. gazdaközönség becses figyelmébe. Ajánlatokkal készséggel szolgál a Központi Iroda, Budapest, IV., Mária Valéria-utca 7.

Sürgőnyczim: Consum, Budapest. Telefon: 25—02.

Magyar Élelmiszer-Szállító Részvény-Társaság

Budapest, VII. ker., Kerepesi-út 20. szám.

ÜZLETÁGAK: ———

Szállítási osztály: baromfi-, tojás-, vad-, vaj-, gyümölcs- és fozeléküldemények után, ha a társaság neve alatt kerülnek feladásra jelentékeny szállítási kedvezményeket folyósít. A szállítmányozásra vonatkozó mindennemű kérdésekben (fuvardíjak, utirányok stb.) készséggel nyújt felvilágosítást.

Kivételi osztály: A társaság berlini fiókja mindenféle elemi cikkek bizományi értékesítését elvállalja. Az árakra előlegeket is folyósít. Sörtébizományi osztály: A ferencvárosi sörtésvásáron elvállalja hízott sertések bizományi értékesítését.

— Közelebbi értesítéseket a társaság igazgatósága ad. —

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kainitot szavatolt 12.40% tiszta káli = 23—24% kénsavas káli tartalommal,

Stassfurti kálitrágyasót szavatolt 40% tiszta káli = 74—76% kénsavas káli tartalommal,

Kovasavas-kálit (dohánytrágyázásra) továbbá mindennemű egyéb

Műtrágyaféléket, azonkívül —
Rézgáliczot (98—99%) elismert kitűnő minőségben szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.